

فوری

جناب آقای دکتر همتی

رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

جناب آقای دکتر دژپسند

وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی

سلام علیکم

همانگونه که مطلع می‌باشید، با ظهور پدیده زنجیره بلوکی و رمزارزها، مطالعات آینده‌پژوهی ایده‌های متنوع و قابل توجهی در این خصوص مطرح کرده‌اند و بعضاً آینده را از آن فناوری مذکور قلمداد می‌کنند. از سویی، نظریاتی مبنی بر وجود ایرادات مهمی در منطق ادامه کار رمز ارزها، از جمله غیرمتمرکز بودن آن و تقابل آن با حاکمیت پول‌های ملی و نظم اقتصادی و ایجاد بستر فعالیت‌های غیرقانونی مطرح می‌شود. همچنین برخی این موضوع را پدیده‌ای مبهم می‌دانند که حتی طراح ایده آن نیز خود را معرفی نکرده است و در نهایت ممکن است به یک انتقال ثروت بزرگ از سوی برخی از کشورها و فعالان اقتصاد جهانی به سمت عده‌ای دیگر منجر شود و این پدیده را به سرنوشت بدی دچار سازد.

با وجود گذشت سال‌ها از طرح این موضوع و گسترش آن در کشور و ورود بسیاری از مردم به این حوزه، اقدام مؤثری برای تعیین تکلیف فعالان و همچنین سرمایه‌گذاران این حوزه، به ویژه موضوع مبادله رمزارزها (تحت عنوان صرافی‌های دیجیتال)، انجام نشده است. عده زیادی از مردم نیز که با توجه به تبلیغات فراوان در این حوزه، سرمایه خود را به این بازار پر از ابهام وارد کرده‌اند، در خصوص ماهیت رمزارزها و مهمتر از آن، امنیت بسترهای مبادله موجود، اطلاع چندانی ندارند.

این در حالی است که به گواه آمار منتشره توسط همین سایت‌های مبادله رمزارز، مبادلات روزانه این رمزارزها حتی در حد مبادلات روزانه سهام در بازار سرمایه کشور است، لیکن متولیان اصلی این حوزه یعنی بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی، اقدام مؤثری در خصوص این حجم گسترده مبادلات و وجوه زیادی که به حساب صرافی‌های دیجیتال مذکور واریز می‌شود انجام نداده‌اند. اکتفای صرف به اعلام ممنوعیت مبادلات رمزارزها، نمی‌تواند رافع مسؤولیت‌های مهم بانک مرکزی و وزارت امور اقتصادی و دارایی در این خصوص باشد. تجربه قبلی مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز و اقدام مشابه بانک مرکزی در خصوص مؤسسات مذکور و همچنین سایت‌هایی همچون سکه ثامن که منجر به مال باختن عده زیادی از مردم و تحمیل هزینه‌های زیاد مالی و اجتماعی به کشور گردیده است، باید در این زمینه مدنظر قرار گیرد.

تمامی این موارد در حالی است که اصولاً طبق قوانین و مقررات کشور هرگونه فعالیت تحت عنوان «صرافی» در کشور صرفاً با ارائه مجوز از سوی بانک مرکزی مجاز است.

یکی از دغدغه‌های مهم فعالان اقتصادی و برخی نمایندگان مجلس این است که با وجود اعلام غیرمجاز بودن صرافی‌های دیجیتال و در حالی که در اسفند سال ۱۳۹۹، بانک مرکزی به دارندگان مجوز پرداختیاری اعلام نموده است که از ارائه درگاه پرداخت به این سایت‌ها خودداری نمایند، همچنان شرکت‌های اصلی ارائه دهنده درگاه پرداخت تحت نظارت شاپرک (که تراکنش‌های به مراتب بزرگتری از شرکت‌های پرداختیاری دارند)، به ویژه در قالب IPG به این سایت‌ها خدمات می‌دهند. این در حالی است که شاپرک ملزم به ارائه درگاه‌های پرداخت به سایت‌های دارای نماد اعتماد الکترونیک می‌باشد. همچنین در صورت تبدیل واقعی وجوه ریالی پرداختی فعالان به این سایت‌ها به رمزارزهای استخراج شده در خارج کشور، امکان خروج گسترده ارز از کشور به این واسطه محتمل است که در این خصوص نیز لازم است گزارش کارشناسی و برآورد مناسبی از سوی بانک مرکزی ارائه گردد.

در هر صورت، ضروری است بانک مرکزی به عنوان متولی اصلی حوزه نظام پولی کشور، در اسرع وقت، ضمن ارائه یک برآورد قابل اتکا از آینده این فناوری و اثر آن بر اقتصاد و به ویژه نظام پولی و مبادلات کشور، مقررات لازم برای فعالیت به ویژه در حوزه مبادلات رمزارزها را تدوین نموده و نسبت به نظام‌مند نمودن فعالیت در این حوزه اقدام نماید؛ و تا زمان ارائه مجوزهای لازم، از ارائه هرگونه درگاه پرداخت به فعالان فاقد مجوز این حوزه ممانعت به عمل آورد؛ ضمن این که با وجود تذکرات ارائه شده از سوی مجلس شورای اسلامی به بانک مرکزی، لازم است توضیح مناسبی در خصوص علت استمرار ارائه درگاه‌های پرداخت به سایت‌هایی که به گفته بانک مرکزی فاقد مجوز بوده‌اند نیز ارائه گردد و در صورت متضرر شدن مردم به واسطه وجود درگاه‌های پرداخت دارای مجوز از بانک مرکزی در این سایت‌ها، بانک مرکزی باید پاسخگوی این موضوع باشد.

همچنین با وجود حجم گسترده مبادلات مالی در بستر این سایت‌ها، لازم است وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی در اسرع وقت نسبت به ایجاد پرونده مالیاتی برای دارندگان این سایت‌ها اقدام و با قید فوریت نسبت به ارائه گزارش مذکور به مجلس شورای اسلامی اقدام نمایند.

به علاوه، وزارت امور اقتصادی و دارایی و شورای عالی بورس (که بانک مرکزی نیز در آن عضویت دارد) نسبت به ارائه راهکار مناسب پاسخگویی به افراد پرتعدادی که به ویژه با انگیزه سرمایه‌گذاری و یا استفاده از تغییرات قیمتی رمزارزها، اقدام به خرید این رمزارزها نموده و یا در حال اقدام در این خصوص می‌باشند اقدام نموده و ابزارهای مناسب به این منظور را راه‌اندازی نماید به گونه‌ای که کمترین چالش برای مدیریت و سیاست‌گذاری پولی و ارزی کشور ایجاد شود.

همچنین لازم است وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نیز در خصوص تبلیغات گسترده برای خرید رمزارزها در سایت‌های مختلف اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی، موضع شفاف و سیاست‌گذاری لازم را اعلام نمایند چرا که این تبلیغات بطور گسترده‌ای در حال انجام است.

سازمان صدا و سیما نیز با توجه به اهمیت موضوع و مخاطراتی که هجوم گسترده نقدینگی به این مقوله می‌تواند برای اقتصاد کشور در پی داشته باشد و همچنین مخاطرات مهمی که فعالیت بدون مجوز سایت‌های فعال با نام صرافی رمز ارز، می‌تواند برای سرمایه مردم در پی داشته باشد، نسبت به آگاه‌سازی مردم و برگزاری جلسات کارشناسی لازم در این خصوص اقدام نماید.

محمدباقر قالیباف

رونوشت:

- حضرت حجت الاسلام و المسلمین رئیسی ریاست محترم قوه قضاییه جهت استحضار
- جناب آقای دکتر علی عسکری ریاست محترم سازمان صدا و سیما
- جناب آقای دکتر صالحی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی
- جناب آقای مهندس آذری جهرمی وزیر محترم ارتباطات و فناوری اطلاعات
- جناب آقای دکتر پورابراهیمی رئیس محترم کمیسیون اقتصادی
- حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای پژمانفر رئیس محترم کمیسیون اصل نود